

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa A. N., K. S. i J. C.
przeciwko J. K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 września 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 maja 2013 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej skierowanej do rozstrzygnięcia wobec powódki A. N.,**
- 2) odrzuca skargę kasacyjną w pozostałej części.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w W. zasądził od pozwanej J. K. tytułem uzupełnienia zachowku na rzecz powódki A. N. kwotę 55.227,33 złotych oraz na rzecz powódek J. C. i K. S. kwoty po 21.320,19 złotych na rzecz każdej z nich z ustawowymi odsetkami i oddalił dalej idące powództwa.

Na skutek apelacji pozwanej Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego jedynie odnośnie terminu płatności odsetek ustawowych od zasądzonych kwot a w pozostałym zakresie oddalił apelację pozwanej.

Pozwana J. K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji w części oddalającej jej apelację. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana wskazała, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne a mianowicie: „Czy roszczenie o zachowek podlega dziedziczeniu przez spadkobierców osoby uprawnionej do zachowku tylko wtedy, gdy spadkobiercy ci należą do osób uprawnionych do zachowku po pierwszym spadkodawcy, jednak w zależności od tego, czy są wspólnie ze swoim spadkodawcą uprawnieni do zachowku po pierwszym spadkodawcy, czy też wtedy, gdy jedynie potencjalnie mogliby być uprawnieni do zachowku po pierwszym spadkodawcy, jednak w określonym stanie faktycznym takie roszczenie im nie przysługuje”. Ponadto zdaniem skarżącej wskazane zagadnienie prawne powoduje potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, jak też wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Współuczestnictwo osób dochodzących roszczeń o zachowek jest współuczestnictwem formalnym, nie zachodzi pomiędzy nimi więź o charakterze materialnoprawnym, łączy je natomiast jednorodzaowość samodzielnych roszczeń oraz jednakowa podstawa faktyczna i prawna (podobnie Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 18 stycznia 2012 r., II CZ 143/11, niepubl. i z dnia 23 maja 2012 r., II CSK 705/11, niepubl.; z dnia 28 sierpnia 2013 r., V CSK 524/12, niepubl.). Pozwana występuje wprawdzie po stronie pozwanej samodzielnie, bez współuczestników, nie oznacza to jednak, że współuczestnictwo powodów jej nie dotyczy.

W związku z tym - co zostało utrwalone już pod rządem kodeksu postępowania cywilnego z 1930 r. - wartości przedmiotu zaskarżenia, podobnie jak wartości przedmiotu sprawy, nie sumuje się, a o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia w każdej z połączonych formalnie spraw (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1935 r., C.II. 813/35, Zb. Orz. 1936, poz. 248, z dnia 31 sierpnia 1936 r., C.III. 169/35, OSP 1936, poz. 546 i z dnia 5 lutego 1938 r., C.II. 1944/37, OSP 1938, nr 10-12, poz. 507 a także m.in. pozwanej skierowaną do uwzględnienia roszczeń powódek K. S. oraz J. C. o

zapłatę po 21.320,19 złotych, kwoty te stanowią wartości przedmiotu zaskarżenia odrębnie w stosunku do każdej z tych współuczestniczących w sprawie powódek. Według art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 1997 r., I PKN 61/97, OSNAPUS 1998, Nr 1, poz. 16; z dnia 2 stycznia 2004 r., I PZ 109/03, OSNP 2004, Nr 23, poz. 405; z dnia 15 lipca 2004 r., V CZ 59/04, niepubl.; z dnia 9 lutego 2006 r., IV CSK 183/05, niepubl.; z dnia 30 maja 2006 r., I CSK 142/06 niepubl. i z dnia 10 lutego 2010 r., V CZ 2/10, „Izba Cywilna” 2011, nr 5, s. 41). Niczego w tej ocenie nie zmienia to, że skargę kasacyjną wnosi skarżąca, która została pozwana w trzech odrębnych sprawach, połączonych zgodnie z zasadami współuczestnictwa formalnego.

Oceniając pod tym kątem wniesioną skargę kasacyjną trzeba przyjąć, że w odniesieniu do orzeczenia Sądu drugiej instancji oddalającego apelację przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Ponieważ wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie pomiędzy pozwaną a wymienionymi powódkami jest niższa od ustawowego progu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił w tej części skargę kasacyjną pozwanej jako niedopuszczalną.

Oceniając wniosek pozwanej o przyjęcie skargi kasacyjnej w pozostałym zakresie, należy mieć na względzie, że rozstrzygnięcie wskazanego w skardze zagadnienia prawnego jak też dokonanie wykładni przepisów prawnych powinno mieć znaczenie nie tylko dla praktyki sądowej w innych sprawach ale przede wszystkim musi być istotne dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, niepubl; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl; z dnia 22 listopada 2007 r., niepubl). Tego wymagania nie spełniają obie powołane przez pozwaną podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. albowiem zarówno zagadnienie prawne jak i wykładnia art. 1002 k.c. nie ma znaczenia dla roszczenia powódki – córki spadkodawcy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej skierowanej do rozstrzygnięcia wobec powódki A. N.